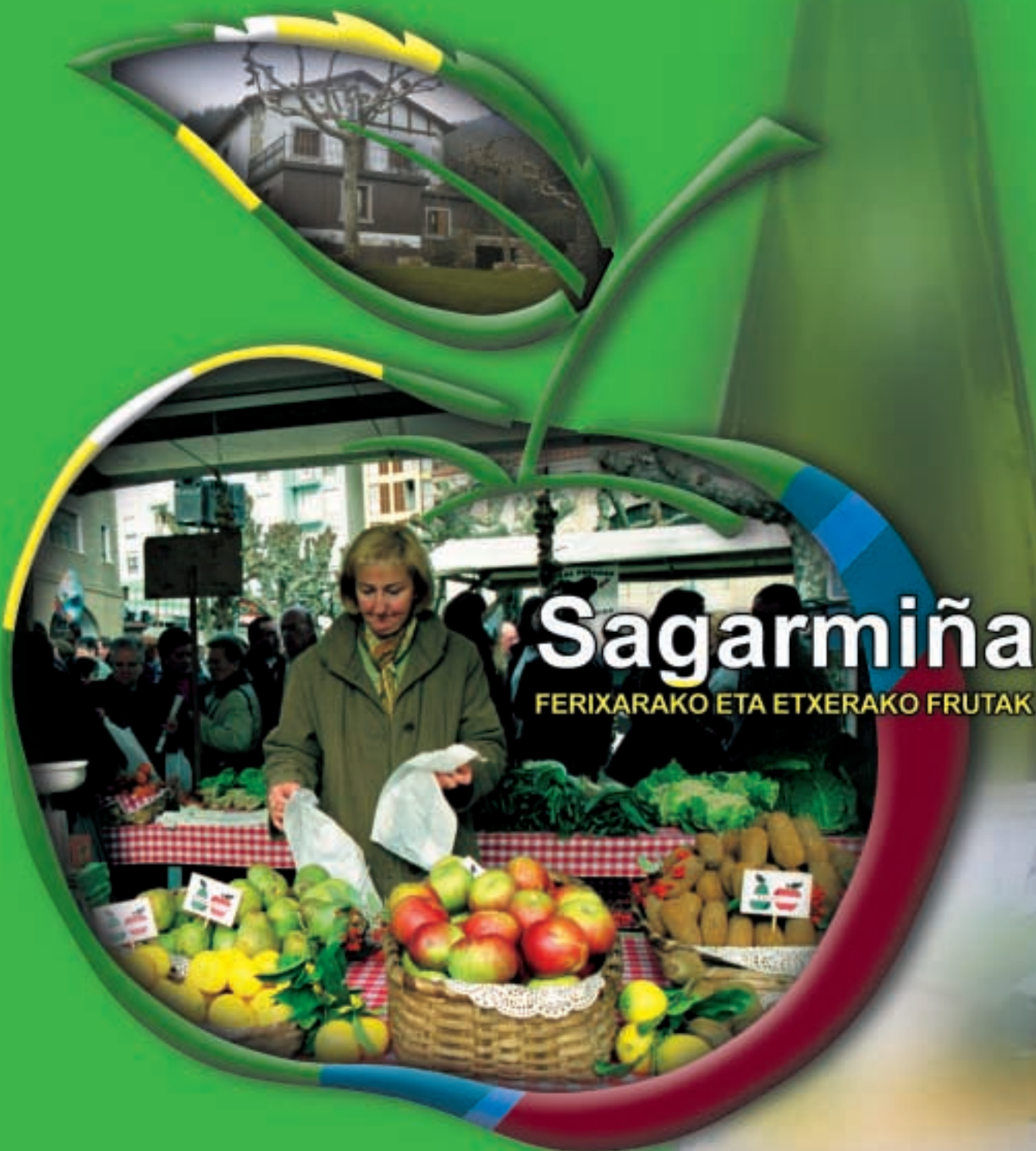


GALIPOTA IRITSI DA GURERA

KALAPUTXI

MUTRIKUKO HERRI ALDIZKARIXA

2003 URTARRILA 14ZENB.



MUTRIKUKO KULTUR JARDUERAK

IÑIGOBELLEN

argazki lanak + diseinu grafikoa
fotokopiak
enkaiderraziak
plastifikaketak

EUSKAL PRESO ETA IHESLARIAK ETXERA

IKASTOLAREN MATRIKULA KANPAINA

Otsailaren 3tik 14ra

Ezagutu saitzazu. Ateak zabalik ditugu.

Haurtzaindegia, haur hezkuntza eta lehen hezkuntza



.....Euskal
irakaskuntza



HAZI HEZI BIZI



Kalaputxi hilabetekaria

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
Erdiko kale, 4 behe
20830 MUTRIKU

Telefona: 943 60 34 68

e-maila: kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea: Mutrikuko udala

Tirada: 1.900 ale

Lege Gordailua: SS-787/01

ISSN: 1579-4792

Inprimategia: GERTU. Oñati.

Banaketa: Mutrikuko Institutuko azken mai-
lako ikasleak



Mutrikuko
udala



Gipuzkoako
Foru Aldundia



Eusko
Jaurlaritzak

Aldizkari honek erakunde hauen dirulaguntza
jasotzen du euskara bultzatzearren

Kalaputxi ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien
erantzunkizunik.

Eskerrak ematen dizkizue aldizkari
hau kaleratzea posible egin duzuen
guztiori

a u r k i b i d e a

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Bi hitzetan	8
Komikia	10
Kale inkestia	11
Lan giruan	12
Karenka	14
Kirola	16
Kulturia	18
Gizartia	20
Euskeria	21
Gazterixia	22
Jolasen txokua	23
Zorion agurrak	24
Argazki zaharrak	25
Agenda	26

2003 urteari ateak zabaldu dizkiogu eta gure aldetik hobetzen joateko ahaleginak ez dira bukatu. KALAPUTXI hilero jasotzen ez duenik ba omen dago eta hori ez gertatzen saiatuko gara. Hala ere etxeren batetara iritsiko ez balitz, udaltzaingoan ale bat eskura dezake interesa duenak.

Honekin batera kanpoan bizi den norbaiti bidali nahi iza-
nez gero, hona urteko harpidetza:

HARPIDETZAK

2003 URTERAKO TARIFAK

URTE OSORAKO

Estatua: **15 euro**

Beste herrialdeetara:

Europa: **30 euro**

50 euro

BIDALKETA ESKATZEN DUENA

Izen-abizenak:
Helbidea:
Posta kodea: Herria:
Telefona:

KALAPUTXI JASOKO DUENA

Izen-abizenak:
Helbidea:
Posta kodea: Herria:
Herrialdea:

INTERESEKO TELEFONOAK

OSASUNA

Anbulategia (Osakidetza)	943 60 43 00
DYA Mutriku	943 60 33 17
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Odol emaleen taldea	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika	943 19 50 26
Lon Apraiz botika	943 60 32 50

ADMINISTRAZIO BULEGOAK

Udaletxea	943 60 32 44
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Bake epaitegia	943 60 32 44

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 36 27
Udal eskualtegia	943 60 30 94
KZgunea	943 60 46 04

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua	943 60 32 44
Anai Arte jubilatuen egoitza	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza	943 60 38 71

ZEBITZUAK

Taxi geltokia	943 60 35 11
Pesa	900 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05
Hondarribiako aireportua	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia	943 60 41 82
Kiroldegia	943 60 31 75

Autobusak 2003ko ekainaren 30era arteko ordutegiak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 8:20 (1) / 10:00 / 13:30 / 18:30 (1) / 19:30 (2)
	(1) astelehenetik barixakura (2) zapatuetan	
	Jai egunak	10:00 / 16:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 13:00 (1) / 14:30 (1) / 17:30 / 20:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:20 / 8:20 / 14:20 / 17:20
	Jai egunak	8:20 / 14:20 / 19:20
Bilbotik	Astegunak	9:00 (1) / 10:30 (2) / 12:30 / 17:30 / 19:30
	1) astelehenetik barixakura 2) zapatuetan	
	Jai egunak	10:30 / 17:30 / 19:30 / 22:00

MUTRIKU – MENDARO – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	8:05 / 9:45 / 11:45 / 13:25
Mendarotik	Astegunak	9:20 / 11:20 / 13:00

Trenak

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik	6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik	5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan	8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik	6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik	6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan	8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik	6:43 / 7:43 / ... / 21:43	Jai egunetan, 8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 / 7:13 / ... / 21:13	Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako Botikak (Mutriku – Deba)

OTSAILA

1tik 2ra	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)
3tik 9ra	Lon Apraiz
10etik 16ra	Barrera (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
17tik 23ra	Javier Otxagabia
24tik 28ra	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)

MARTXOA

1etik 2ra	Portillo
3tik 9ra	Lon Apraiz
10etik 16ra	Barrera (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
17tik 23ra	Javier Otxagabia
24tik 30era	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)



kutxa
zuri esker





Eskerrik asko

Eskerrak eman nahi nizkieke Mutrikuko zenbait tabernariri, batez ere, Gabon eguneko arratsean Chenoa, Bisbal eta abarren musikarekin euskal Gabon giro jatorra sortzearen. Musika-karen bolumen atseginarekin elkar gutxitan ikusten diren senirtartekoen eta aspaldiko lagunen arteko solasaldiak eta herritarren gabon kantak erraztearren. Ikatza zuentzat!

OLENTZERO

Mutrikuarrok:

Eskutitz honen bidez adierazi nahi dugu gure iritzia: Txurruka eraikuntza museo bezala ipintzea. Herriarentzat oso mesedegarria izango zen, kanpotik turismoa etorriko baitzen eta horrela zuek dirua irabaziko zenukete. Gure iritzia kontuan hartuko duzuela-koan agur bero batez agurtzen zaituztegu.

BIZI LO KUADRILA

Mutrikuko udalari eskaria

Bagera amonak, urtetan aurrera goazenak, baita amona gazteak direnak ere kanposantura igotzen garenak bisitatzen. Horregaitik, behin baino gehiagotan esan diegu udaletxeko langileei bi edo lau jarritoki edo banku ondo egongo liratekela kiroldegi aurreko edo atzeko zelaitxoetan. Mutrikuko bazter guztietan daude jarritokiak eta oso ondo iruditzen zaigu baina gurekin ez ahaztu. Aurretik eskerrik asko.

AMONA BATZUK

Orri hau beti egongo da zabalik zeozer esateko daukazuen mutrikuar guztiontzat. Artikuluak izenpetuta ekarri beharko dira, nahiz izanez gero, gaitzizena erabil daiteke aldizkariari nor den adierazita.

Gogoratu gutun guztiek agertu behar dutela nork idatzita datozen, nahiz eta ezizenez, inizialez edo bestela sinatuta argitaratu. Ez da argitaratuko norena den agertzen ez duen gutunik.

*Utzi esateko duzuna
Erdiko kale, 4 - beheko
buzoian edo
kalaputxi@topagunea.com
helbidean.*

Kaixo lagunok:

Nik Kalaputxira idazteko arrazoia hau da: Mutrikuko Gure Ametsa Dantza taldeak dantzariak behar dituela.

Alde batetik, niri pena haundia ematen dit jendeak erraz uzten dituelako dantzak eta azken bi urte hauetan jende kopurua asko jaitsi da. Penagarrria izango litzateke Euskal Herrian dugun euskal kulturaren arlo hau galtzea, agian, balio gutxi emateagatik? Bestetik, egia da leku askotan gaude la sartuta, adibidez kirola, musika, dotrina... Baina garrantzitsua iruditzen zait dantzei lekutxo bat uztea eta urtetan eginiko lana alferrik ez botatzea.

Beraz, denok animatzen zaituztet, neska nahiz mutil, dantza taldean parte hartzera.

EZ GALDU AUKERA HAU !!!

Idatzi, irakurri
gorputza mugitu
zortziko ta aureskua
dantzatzuz nekatu
urtetako kultura
inoiz ez baztertu
Euskal kultura dantzan
indartu, bultzatu.
(Doinua: Xarmangarria zira)

GURE AMETSA DANTZA TALDEKO
DANTZARI BAT

gutunak

Galipota iritsi da Mutrikura



Aspaldian geunden itsasora begira,
zoritxarreko egun beltz hartan denok dakiguna gertatu zenetik.
Bagenekien kostako beste hainbat eta hainbat herri, portu, hondartzatara bezala
gurera ere iritsi zitekeela.

Asko eta asko modura eguneroko albistegiei begira, ea haizea nondik,
ea itsasoaren haserraldi eta barealdiek zer ekarriko... eta azkenean
urtarrilaren 10ean jaso genuen berria: galipota iritsi da Mutrikura.
Lehenengo eman den urratsa hondartzak itxitzea eta jendea informatzea izan da.

(urtarrilak 20 arteko informazioarekin landutako erreportaia)



Antolaketa ezinbestekoa

Denbora guzti honetan, egunero-egunero goiz eta arratsaldez udaltzainak, DYA eta horretarako kontratatutako herriko jende bat ibili dira hondartzak begiratu eta zaintzen. Udaltzain burua dago arduradun lanetan eta berak adierazi digunez *"azken hilabeteetan etengabekoak izan dira antolaketa eta prestaketa lanak: SOS DEIAK ekin harremanetan gaude, beraiek deituta bilerak egin ditugu, gura iristen zenerako eman beharreko urratsak zeintzuk ziren jakiteko eta bakoitza bere aldetik ez ibiltzeko"*.

Boluntarioen zerrenda ere ireki zen herrian, *"laguntzeko prest dagoen edonor apuntatu daiteke udaltzaingoan, zerrenda oraindik irekita dago eta beharra dagoenean guk abixatuko diegu. Mesedez ez dadila inor bere kontura ezertan hasi oso arriskutsua izan daiteke eta"* dio udaltzain buruak. Behin eta berriz entzuten dugu galipota oso toxikoa dela eta segurtasun neurriak hartzea garrantzitsua dela (betaurrekoak, maskarilak, eskularruak, buzo bereziak...) eta lan egin ondoren deskontaminatzea ezinbestekoa da, beraz gure laguntasunaren beharra iristen denean erakutsiko digute zer, non eta nola egin. Gainera garbiketa lanetan arituko diren guztiei aseguru bat egiteko asmoa dago.

Momentuz, badirudi Foru Aldundiak kontratatu dituen garbitzaileekin aurrera egingo dela, alde batetik

SANEMAR izeneko enpresa hondartzan garbiketaz arduratzen dena eta TRAGSA izeneko haitzen garbiketaz arduratuko dena. Hauek nahikoa ez balira, administrazioaren menpeko langileria jarriko litzateke garbiketa lanetan (udaleko brigada, suhiltzaileak...), eta hauek nahikoa ez balira orduan boluntarioei deituko litzaike.

Honetaz aparte, euskal kostaldeko hainbat arrantzuntzi modura, Mutrikuko hiru enbarkazioak (Krexen, Papardo, Gregorio) ere garbiketa lanetan ibili dira itsasoan bertan. Horretarako bereziki prestatutako tresnekin. Hauek iritsi ezin diren sakonera txikiko uretan, Alkolea-Intxirri motor txikien elkartekoek ere parte hartuko dute.

Orain artekoa

Guk jakin ahal izan dugunez urtarila hasieran hegazti batzuk agertu ziren galipotez zikinduta, hauetako batzuk bizirik eta besteak hilda. Bilketarik haundienak ere hasieran izan ziren esaterako, lehenengo 3 egunetan 300 kg galipota jaso zen haitzetan. Egunak pasa ahala, kantitateak gutxituz joan dira eta azken egunetan ez da galipota gehiago iritsi. Hala ere garbiketa lanak ez dira bukatu eta arduradunak erne daude, gehiago ailegatuko dela pentsatzekoa delako.

Hau honela, herriko jendeari eskatzen zaio, zerbait ikusi edo somatzen badu, lehen bait lehen abixua udaltzaingoan emateko eta hauek bideratuko dutela gaia. Askotan on beharrez egiten ditugun gauzak ez dira beti ondo eginak egoten eta dakitenei uzten badiegu, denontzat mesede!!!

•
"Mesedez ez dadila inor bere kontura ezertan hasi oso arriskutsua izan daiteke eta"

•
"Laguntzeko prest dagoen edonor apuntatu daiteke udaltzaingoan eta beharra dagoenean guk abixatuko diegu"

•
"Lehenengo 3 egunetan 300 kg galipota jaso zen haitzetan"



**OSAGAIK:**

- Kilo bat irin
- 2 arrautza oso eta 2 gorringo gehiago
- 150gr gurin edo, bestela, baserriko esnari kendutako esnegaina
- (*) Txerri manteka edo gantzarekin ere egiten dira
- 300gr azukre
- Royal legamina (sobre erdia)
- 10gr anis esentzia

SAN BLAS OPILAK

- 1)- Ondo nahastu arrautzak, azukrea eta anisa.
- 2)- Gurina epeldu eta urtutakoan aurrekoari nahastu.
- 3)- Ia irin guztia mahai gainean bota bolkan edo sumendi itxura emanda.
- 4)- Royal legamina irinari nahastu.
- 5)- Dena irinaren gainera bota eta eskuekin ondo nahastu.
- 6)- Ogi masa edo orea balitz bezala, ondo-ondo landu eta irin gehiago bota gutxika-gutxika (eskuetan pegatzen edo itsasten ez den arte)
- 7)- Trapu garbi batekin estali eta gutxienez ordu betean laga.
- 8)- Errodilo edo botila batekin behin eta berriz zapaldu oreka, gutxi gorabehera zentimetro bateko lodiera eman arte.
- 9)- Katilu bat erabiliz zati borobilak egin edo nahi den itxurakoak.
- 10)- Labea aurrez berotzen ipini: 250 °C 15 minututan (haizeduna)
- 11)- Opilak labean sartu eta 10 bat minututan eduki (kolorea hartu arte)
- 12)- Labetik atera eta berehala, azukredun merengearekin apaindu gainera aldeak.

AZUKREDUN MERENGEA egiteko:

Aurrez apartatutako 2 zuringoak "a punto de nieve" ipini eta 150 gr. glass azukrerekin nahastu ondo-ondo.

Abenduaren 21ean eguraldia lagun, Sto Tomas feria ederra izan genuen herrian. Aurreko alean adierazi genuen modura Debabarreneko V. Ezti Lehiaketa egin zen. Guztira 5 parte hartzaile izan ziren, aurreko jakin dugunez ez da urte ona izan eztingintzarako, eguraldi gora beherengatik ezti produktio txikia izan baitute eztingileek. Dena dela, aurkeztutako eztiak izan dute kalitatetik eta epaimahaiari ez zieten lan erreza utzi, beraz zorionak irabazleei!

1. Saria: Ramon Etxeberria (Elgoibar) 39,9 punturekin.
2. Saria: Felix Urzelai (Eibar) 39,8 punturekin.
3. Saria: Dabid Aranburu (Soraluze) 39,3 punturekin.



EZTI LEHIAKETAKO EMAITZAK

aparra
JANTZIAK - PITXIAK

Erdiko-kale, 29
Tfno.: 943 60 45 94

20830 MUTRIKU
(Gipuzkoa)

MERKEALDIA
ATXUKALE

Kirola - Jostailuak - Umeentzako gaiak
TEL.: (943) 60 39 59
Beheko Plaza, 2/g

20830 MUTRIKU
Gipuzkoa



Erraldoi eta buruhaundi berriak

Kultura Batzordetik, herrirako erraldoi eta buruhaundi berriak egiteko asmoa agertu zuten. Horretarako zer hobeto ideia lehia-keta bat antolatzea baino! Honela herritarrei gure izaera eta berezitasunak agertzen dituzten pertsonaiak diseinatzeko aukera zabal-tzen zaie; batzordekoen us-tez garrantzitsua da herriko jendearen proposamen eta ideiak jasotzea, denon artean lan txukuna egiteko.



Ez da ahaztu behar, aurkeztuko diren lanen ar-tetik bat aukeratuko dela eta honek 900 euroko sa-ria jasoko duela.

HELDUENTZAKO ZINE EMANALDIAK ZABIELEN

Ederrena zinema falta zaigula urte-bete pasatxo dela, zineak badu orain-dik leku bat gure herrian: Igandero-igandero umeentzako emanaldia. Baina, helduentzat, zer?

Gabezia hortaz jabetuta, helduen-tzako emanaldiak ere antolatuko dira aurrerantzean, gaurdanik hasita. Hile-ko azken barixakuan, gaueko hamar eta erdietatik aurrera, pelikula eder bat izango dugu ikusgai zinezale guz-tiok.

Hurrengo zine berria izan artean, ea zine eskaintza horrek irautea posi-ble egiten dugun bertaratuko garen ikusleok.

Elizatzeko etxeak martxan



Urtarrilaren 11n mutrikuar asko luzaroan espero zuen batzarrera dei-tu zuen Mutriku Lantzen, SAK. Mi-ruaitz pilotalekuan egindako batza-rerra berrehun lagunetik gora joan ziren eta adi-adi entzun enpresaren eta udalaren ordezkariak eman zu-ten informazioa.

Eraikiko diren 44 etxebizitza eta lokalen inguruko informazioaz gain, aurrerantzean izango den prozesua-ren berri ere eman zuten. Urtarrilean zehar, etxebizitza, lokala edo gara-

jea erosteko izena emandakoen behin-behineko zerrendak erakusgai egon dira, interesatuak alegazioak egin zitzen eta behin betiko ze-rrendak ateratzeko.

Azkenik, otsaileko lehenengo ha-mabostaldian zozketa egingo da, no-tarioaren aurrean, zerrenda horietan agertzen diren erosketarako le-hentasun-ordena erabakitzeke.

Otsaila bukatzerako, hortaz, hainbat eta hainbat mutrikuarrek izandako kezkak argituko dira.

BERISTAIN

DENDA LURRINDEGIA ESTANKOA



943 60 35 44

Mila
Fruitategia

Erdiko Kale, 19
Tfno. 943 60 33 23

20830 MUTRIKU



Larunbat honetan, otsailaren lehenengoan, aterako dira kantuan urtero bezala usadio zaharrari gogoz eutsiz. Koplari bikainek txandaka, trikitilari eta pandero joleen laguntzarekin ekingo diote herriko kale eta baserrietan zehar Ageda Santaren omenez egin ohi den eskeari.

Ohitura den legez, etxeko nagusiarengandik hasi eta, banan banan, senide guztiak izango dute koplaren bat eurei apropos kantutua.

Hona hemen iazko Santa Eskean baserri baten atarian Okelarrek kantatutako koplaren hasierako zatitxoa:

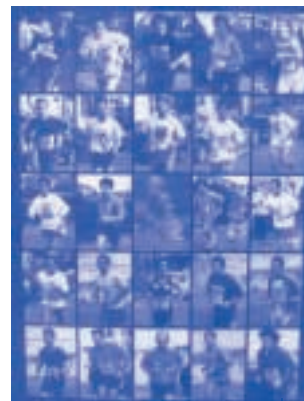
Santa Eskea hastera goaz
geure deseo ta gogo
eta etxeko fameliari
Jaunak egunon! Lehenengo.

Era honetan ibiltzen ziran
aurreko aitona zaharrak
eta guk ere izan ditzagun
jarraitutzeko indarrak.

Laxaok dionez atera gera
berebiziko kuadrila
ingurukoak poztu eta alai-
tutzeko izan dedila

SANTA ESKEA

Kalian gora I Ediziua



2002 urtiari amaitzera dotore askua emateko, gure herrixan kirol proba berri bat jokatu zuen San Silbestre egunez. Beltzik ez zuen etorri, Kalaputxik iragarri bazoan ere (edarra iñuzentadia!), baina lehenengo ediziua izateko, antolatzaileak, Juan Angel Ansola eta kiroldegiko Luis buru, pozik agertu zian herritarrak emandako erantzunakin. Daneta, 28 lagunek jardun zeuen Mutrikuko kalietan gora, 20 gizezko eta 8 emakumezko, eta azkarren aillatu zanak, Iñigo Agirre, 5 minutu pasatxo behar izan zitxuan. Denpora gehixen bihar izan zozanak, aldiz, 9 minutu pasatxo. Kapazidadia bihar da, gero, hondartzatikan tranpan gora erdiko kalia barruna eta kiroldegiraino ixa kotxian baiño aburua aillatzeko!

Ia ba datorren urtian ere animatzen dion bigarren ediziua antolatzea! Seguru korrikalaixak ez dila faltako eta, batek daki, akaso beltzak ere etorriko dia.

komikixa

Gotzon Santander



Zuenian, badakazue zakarrak apartatzeko ohitxuraik?



Nekane Ituarte, 29 urte

Bai, badakau ohitxuria. Hiru bereizketa etxen de: plastikuen, kartoiaren eta bestien. Zazpi bat urte bada- mau hortan. Soterraue- tan ere hasitxa doz gauza bakoit- za bere kamioian jasotzen... Piletzako poto gehixoa eon biharko liakez...



Jabier Txurruka, 40 urte

Gure etxian andria ardura- tzen da holako gauzakin. Bai, gauzak aparte batzen ditzuguz eta gero boltsaz kargautu jun bihar kalea botatzea... baina merezi de.



Edurne Ansorregi, 67 urte

Ahalegiñak eitxen deuz... botillak, plastikak eta horrek danak apartatzia ondo do. Gero hori dana erreziklatzeko ta ondo do. Pileta do pixkat flojo, ez?



Aiora Arrieta, 14 urte

Etxian ez, zakar asko ez dalako batzen da, gainea, botatzeko gora jun bihar iza- ten zea; berutzian dana botatzia komodoa da. Taber- nakua bai, kantidade geixoa zela dan, ba errazoa dena batea batu eta botatzia. Lehen zeozar aitxa- tu zan eta harrezkeo ez det ezer entzun.



Ander, 10 urte

Dena boltsa batea. Bueno, ez dakitx, uste det plastikak eta beste leku batea botatzen dala.



Mila Arreitunandia, 35 urte

Gurian bai, baiña latak des- pistatzen zakuz. Bestiak, bai, fiñ-fiñian ibiltzen gea, baiña latak geixoa kostatzen zaku aparte batzia. Inpor- tantia da birtziklatzian kontu hori.



Imanol, 10 urte

Guk gauzak boltsa desberdi- neta botatzen deuz. Janari- xan sobrak eta animalixai. Papalak, botillak, plastikak eta holakak beste batea, bakoitza berea.



Julene Barrenetxea, 67 urte

Bai, biharrezkua da gainea. Gure auzuan ez do eta pix- kat mobitxu ein bihar zea, baina... Ohitxura ona da hori.

Yurrita e Hijos:

Arrain kontserb

Kalaputxiren azaroko alean agindu genuen gaur egun Mutri-kun bizirik dirauten arrain kontserba enpresen berri emango gurela eta, hasteko, 1867an Jose Miguel Mauleon nafarrak sortutakoa aukeratu dugu, izan ere, Yurrita-Mauleondarren familian bosgarren belaunaldia dardhardu etenik gabe eginkizun horretan.

Jose Miguel Mauleon Etxarri-Aratzekoa zen eta kostaldeko eta barruko herrien arteko merkataritza lanak egiten zituen: nekazari produktua eta ardoa batera, eta arrain freskoa nahiz eskabetxean edo gatzetan kontserbatutakoa bestera. Andaluziatik ere ekartzen zituen ardoa eta bestelakoak. Horretaz gain, korreo eta tabako banaketa ere berak egiten zuen. Mutri-kun gelditu zen bizitzen eta 1867an eraiki zituen Eskabetxe Lantegia eta gure herriko lehenengo hotela: Mauleon Hotela.

Bere alaba Frantziska Billafrankako Agapito Yurritarekin ezkondu zen eta eurei egokitu zitzaizkien familiako negozioaz arduratzea, Jose Miguelek ez baitzuen semerik izan. Artean gehien bat eskabetxea eta salazoa edo gatzundutako antxoak egiten zuten. Ondoren euren semerik gaztenak, Agapito Yurrita Mauleonek, jarraitu zuen langintza horrekin eta bere seme Agapito (Api-



Atzapar fin eta azkarreko emakumeak lanean fileteatzeko aretoan. Ez da oraindik lan hori egingo duen makinari asmatu eta.

txin) eta Alfonso Yurrita Zumalaberekin *Yurrita e Hijos (SRC)* elkartea egin zuen. Beraiek dira gaur egungo *Yurrita e Hijos SA* enpresaren nagusiak.

Mutrikukoaz gain, Lekeitio ere zabaltzen duen lantegia, sasoi hartan ez baitzen orain bezain erraza arraina garraiatzea eta, jakina, produktu ona

egiteko freskotasuna ezinbestekoa denez, arrantza portuetatik hurbil egotea komeni zen.

Hirurogeigarren hamarkadan, hegaluzea eta antxoak salazoa landu eta saltzen zuten; Espainiako ostalarien artean gehien bat. Alfonso Yurritak enpresaren zuzendaritza hartu zuen garaia izan zen, ordea, aldaketarik nabarmenenak ezagutu zituen, sekulako bultzada eman baitzion ordura arteko langintzari eta helburu berriak ezarri, bai produktu eta baita merkatu aldetik ere.

Harrezkero, antxoak filetea oliotan izan da produktu nagusia eta poliki-poliki nazioarteko merkatuetara zabaltzen dituzte ateak. Gaur egun, ekoizpenaren % 90 esportatu egiten dute eta, elikagai enpresen artean, aurrenetakoak izan ziren Lehenengo Mailako Esportatzailer Agiria lortzen. Lantegi honetan prestatutako antxoak aurki daitezke, esate baterako, Estatu Batuetan, Kanadan, Australian, Japonian, He-



**Kalitaterik goreneko
produktua eta
zerbitzu ona dira
enpresa honen
ezaugarriak**



**Punta-puntako
teknika sartu dute
prozesua eta
kalitatea hobetzeko**

a XXI: mendean

rrialde Arabiarretan, Italian, Suitzan, Ingalaterran...

1963an eraikitakoa da Mauleon etxearen atzeko lantegia eta bertan lan egin zuten 2001eko uztailera arte. 1973an erosi zituzten "Vascongada de Cordelería e Hilaturas" izandako lantegiaren eraikinak Mijoa auzoan (Txirritxan) eta hantxe dituzte gaur egun Mutrikuko instalazio guztiak: filete eta pasta aretoak, almazenak, bulegoak eta abar.

Lehendik ere kanpora saldu ahal izateko exigentzia maila ez zen makala, baina hala eta guztiz ere, berritze eta moldatze lan handiak egin behar izan dituzte Europako Batasunak ezarritako osasun eta garbitasun arauak betetzeko. Makinaria ere dena aldatu eta punta-punta teknika sartu dute prozesua eta kalitatea hobetzeko. Kalitatea aipatu dugunez, ISO-9002 agiria lortzen ere euren alorrean lehenengotakoak izan zirela esan behar da 1997an. Horixe da, gainera, beraien langintzaren muina: kalitatea eta zerbitzu ona ematea.

Antxoa filetea taxuz egiteko, gutxienez urtebeteko esperientzia behar du langileak, espezializazio handiko esku lana da eta. Denbora hori behar dute kalitatezko lana egiten ikasteko eta, gainera,



**Mutrikun egindako
antxoa fileteek
munduari bira
ematen diote**



**"Hemen ez dago,
garai berrietara
egokitu edo atzera
gelditu!"**

produktiboak izateko. Berrogeita hamar lagunek dihardute horretan Mutrikuko lantegian, herritarrak denak eta, gutxi batzuk izan ezik, emakumezkoak gehienak. Izan ere, esku onekoa izan behar da antxoa fileteak ondo eta azkar egiteko.

Azken boladan, antxoaren merkata asko aldatu da; orain betiko produktua ondo egitea ez da nahikoa izaten, beste aukera batzuk eskaini beharra dago gainera: zapore eta itxura berriak, ontzi berriak... Horrela bada, badira pare bat urte euren LOREA markaren barruan aldaketak ezarri dituztela: baratzuri eta perrexila, oreganoa edota pipermina gehitu dizkiete betiko antxoa fileteei. Horietaz gainera, lehenetik ere egiten zuten antxoa pasta oinarri hartuta, ogi gainean igurtzita jateko produktu bereziak egiteko aprobak egiten ere badihardute. Izan ere, eurek dioten bezala: *Hemen ez dago, garai berrietara egokitu edo atzera gelditu!*

Hainbeste izen eman ondoren, ezin go ditugu, ba, familia horretako bosgarren belaunaldia osatzen duten hiru lagunak aipatu gabe utzi; hara hemen euren izenak: Jorge Yurrita Agirrezabala, eta Juan eta Alfonso Yurrita Orbegozo. Beroriei dagokie, orain, egindakoari eutsi eta bide berriak zabaltzea kompetentzia gero eta gogorragoa den garai hauetan.

Zuen esku XXI. mendean irautea; ez da ez erronka makala!!!



1877ko "Libro Diario". Jose Miguel Mauleonek zaldi-gurdietan bidalitako bixigu, legatz, langosta eta abarren zehaztasun guztiak apuntatzen zituen bertan. nterregarria benetan! Errelikia balitz bezala daukate gordeta.

Sagarmina, ferietara



**Olabarrieta auzora iritsi bezala
lasaitasunak inguratu gaitu,
Sagarmina baserrian zakurren
zaunkak baino ez dira entzuten.
Kanpoko hotza utzi eta sukaldeko
epeltasunera gonbidatu gaitu
Pakita Urbietak, Sagarmina
baserriko etxeoandreak.**



Ez ziren atzo goizean hasi fruta kontuekin... "duela hogeita hamar bat urte edo... goldenak sartu genituen. Hauek urte askotan eman zuten baina beste sagar mota batzurekin probatzea erabaki genuen, barietate desberdinak eta onak landu nahi genituen. Garai hartan sagardotarako ere gehiago egiten genuen, egun sagardoa etxerako egiten dugu eta jateko sagarrak hartu du garrantzia".

Frutak aipatzerakoan... "egun goldena da gu txien daukaguna, sagarretan bakarrik 45-46 sagar mota desberdinak dauzkagu, madariak berriz 14-15 mota. Hauetaz gain, kiwiak, limoiak, laranja, mizpirak, kakiak..."

Guzti horiek gobernatzen ere nahiko lan... "bai, lan handia da baina gustura egiten dena. Fruta ona atera nahi badugu garaian kimatu, ondoak garbitu, lurra egin... Guzti hauek egin eta gero fruta ona eman duen ikusi behar da, hala bada, beste adar batekin txertatzen dugu hobeago bat ateratzeko. Beti esperimentuak egiten. Batzuetan ondo ateratzen da, ez beti".

Afizioz ala ofizioz... "egia esan etxean grina handia dago honetarako. Senarra beti guraizeak eta zintak poltsikoan dituela ibiltzen da sagasti eta madariondotan, han adarra moztu, hemen lotu... mimo handiz aritzen da. Bestalde, berrizale amorratua da. Ferietara joaten garenean bivero edo mintegikoekin aritzen da tratuan, barietate berriak, nobedade bila. Semeak ere badute grina hori. Eguraldi ona zein txarra egin ez dago jai egunik".

Inguruko ferietan txapeldun... "bai, hala da. Duela 16-18 urte hasi ginenean ez genuen inolako eskarmenturik. Gogoratzen dut Eibarko San Andres feriara joan ginela. Ordurarte inora joan gabe, gure kasa prestatu genuen eta hara! 2. saria eman ziguten. Ordutik hona gauzak izugarri aldatu dira. Edozein ferietara joateko barietatea eta kalitatea eskaini behar dituzu, postuaren itxura zaindu... Lan handia da. Aurten bailarako guztietan izan gara, Eibar, Elgoibar, Mendaro, Mutriku, Deba, Arrasate... eta denetan lortu dugu saria. Azpeitira, Gernikara eta Donostiara joate-

xetako erregina



**Hainbeste fruta
lantzea lan handia
da, baina gustura
egiten dena.**



Lekua ere aproposa fruta lantzeko... "bai, hau haizebean gertzen da, babesean. Kalbaixoko temperatura eta hemengoak badute alderik, itsasoko haizeak ere ez du jotzen eta horrek ere laguntzen du".

Urte askotan jarraitzekotan... "lehen esan bezala semeek ere zaletasun handia daukate eta ahal den bitartean eutsiko diogu honi".

Luze eta zabal jarraituko genuke Pakitarekin solasean, baina hurrengorako ere utzi behar zerbait. Eskerrik asko eta beste bat arte.



**Ferietan lortutako
sariak lanaren
emaitzak dira, eta
horrek poza ematen
du.**



ko gonbiteak ere izan ditugu baina ez gara joan. Azpeitin Mutrikuko egun berean izan zen, Santo Tomas egunean. Donostiara eta Gernikara joateko berriz, gauza asko prestatu behar dituzu, guretzat lan gehiegi da. Hurbileko ferietara gustura joaten gara".

Frutaz gain mahatsondoak ere ikusi ditugu... "bai, ez dugu txakolin asko egiten, etxerako eta ingururako. Mahatsa biltzetik botiletara sartzearainoko prozesua osoa guk geuk egiten dugu. Aurten gutxiago izan da, udaberria oso umela izan delako. Pilarika inguruan edo bildu genuen eta oarin ari gara botiletan sartzeko".



**Kalitatea eta
barietatea
eskaintzen ditugu
ferietan eta
Mutrikuko Merkatu
plazan**



**“Ajedrezista itsusiaren
mitoarekin
amaitu behar da”**

**“Taldea zabal-zabalik dago
xakean aritu nahi duenarentzat”**

Kirol ezezagun hori

**Honezkero, batek baino gehiagok
asmatu du xakeaz ari garela.**

Aditu gehienek ustetan duela 1.500 urte inguru sortu zen Indiako Kashimira eskualdean. Hasiera hartan, Chaturang izenez zen ezaguna eta bertako gudarostearen antzerako antolaketa zuen: gerra gurdiak, infanteria, zaldieria eta elefanteak.

Gure herrian ere xakerako afizioa aspalditxotik dator, nahiz eta xake kluba beranduago sortu zen. 1986an Jose Juan Urangak eta beste bi lagunek paperak egin eta Txaturanga xake elkarteak sortu zuten. Harrezkero, taldeak hortxe iraun du, jende gehiagorekin edo gutxiagorekin, herriko zaletuak elkartuz.

Urte hartan, San Miguel ikastetxean Jose Juan eta Jon Imanol Elezgarai xake eskolak ematen hasi zirenean, jende gazte bat xakeaz interesatzen hasi zen. Gero, Goizeko Izarra ikastolan ere hasi ziren eskolak ematen eta, gaur arte, Foru Aldundiaren Eskola Kirola programaren barruan dihardute umeen artean zaletasun hau sortzen. Umetan hartutako zaletasun horrek iraun egiten du hainbatengan eta taldean jarraitu ere jarraitzen dute batzuek eskolako adina igaro ondoren.

Eskola kirola programaren barruan 5 minutuko partida azkarak jokatzera irtetzen hasi ziren Debara, Elgoibarra... 1987/88 urtean

Zuria eta beltza; hamasei pieza zuri eta hamasei pieza beltz aurrez aurre hirurogeita lau laukidun taularen gainean. Bi jokalarik, buruz buru, aurrekoaren erregea jan nahian. Helburua lortu artean, makina bat buruko min.



*“Zatozte xakian mundu
interesgarri eta
dibertigarria ezagutzera!
Ez zatzue damutuko!”*

Txaturangakoak klub moduan funtzionatzen hasi ziren, xakerako afizioa zuten herriko beste batzuk taldera erakarrita. Ordutik, eskola kirolean hasitako hainbat gaztek sendotu zuten taldea eta, gaur egun, 20 bat lagun ibiltzen dira herriz herri partidak jokatzen klubak dituen bi taldeetan. Gipuzkoa mailako ligan hartzen dute parte, talde batek lehenengo mailan eta besteak bigarrenen. Gorago, preferentea eta Euskal Liga daude, oso urrun dauden helburuak, taldekideen esanetan.

Ligaz aparte, herriz herri ere ibiltzen dira erakusketa partidak jokatzen, gurean Malenetan egiten duten moduan. Horrela ibiltzeak probintziako eta beste probintziako beste taldeetako partaideekin harreman oso onak izatera eraman ditu. *“Helburua konpetitzia eta irabazia baino harutso dija: xakian jokatuta ondo pasatzia, xakia ez da ta jendiak uste doan bezain aspergarria. Jokalaixak ere ez dakau iñungo misterioik, jende normala gea”.*

Gaur egunean taldekide guztiak mutilak izan arren, neskek ere badute tokia, zalantzarik gabe, kirol honetan. Eskola kirola programaren baitan, neska gazte dexente hasten da xakean eta etorkizunean horiek taldean gera litezke; horixe da, behintzat taldeko kideen nahia.



ASTI-ENEA
Sagardotegi - Erreategia

Tel. 943604562

Laranga auzoa, 40
(Kalbario gaina)

Egin zure publizitatea

Kalaputxi

herri aldizkarian

**zure mezua mutrikuar guztiek jasoko
dute, hilabetero, zuzen-zuzenean**

Erdiko kale, 4 beheka - Tel. 943 60 34 68

LASTERKA... SALTAKA... KORRIKA...



“Ez dakit noiz arte jarraituko dudan krosarekin, orain arte gustura nago eta aurrera egingo dut”

“Nire ilusiorik handiena taldean saltaka egitea da”

ARINEKETAN... ILUSIOAREN JABE!

Estibaliz
Etxaburu
Lekube

Moilan zehar paseatzen ari zarela bere aitarekin entrenatzen ikus dezakezu. Eguraldi ona zein txarra izan ez du hutsik egingo. Urtebete darama honetan eta krosaren harra barruan du. Aurtengo Mugerza memoriale izan da korritu duen azken proba eta bertan, bere mailan, bosgarren postua lortu du.

Hamahiru urte ditu Estibalitzek. Futbolearen jokatzeko ez zion grazia handirik egiten eta Mutrikuko Herri Krosean parte hartzea erabaki zuen, ea zer gertatzen zen. Hura bukatu eta gustura sentitu zen bere buruarekin. Hura zen berak nahi zuena. Handik aurrera inguruko lasterketa gehienetan parte hartu izan du: Azkoitia egin zen Gipuzkoako txapelketan, 2.500m.ko lasterketan, 16. geratu zen.

Ordutik hona bere burua hobetu sentitu eta Zumarragako krosean 1.700m.ko lasterketan, 4. geratu zen. Arrateko Bolunburu Memorialean ere izan dugu Estibalitz, 2.000m. tan, 8. postua lortuz. Aurtengo egutegia ere bete xamar dauka kirolari gazteak: Elgoibarko Mugerza Memoriale, Hernaniko Krosoa, Lasarteko Nazioarteko Krosoa, Gipuzkoako Txapelketa.... Estibalitzek badaki eguraldiaren menpe aritu behar dela. Probak neguan izateaz gain ia gehienak belarrean egiten dira “asfaltoa gogorragoa da, hankak asko sufritzen dute. Belarrean berriz, askotan lokatzez blai eginda amaitzen duzu baina xamurragoa da”.

Astean hiru egunetan entrenetzen du bere aitarekin. Bere ametsa taldetxoan entrenatzea da, “beste pare bat lagun animatuko balira entrenamendua ez litza-teke hain aspergarria izango”, taldeko babesa, konpainia nahi du Estibalitzek. As-tea oso okupatua du, ikasketaz gain koruan eta trikitixan ere aritzen da. Gehiago eskatzerik bai??

Gurasoak ditu jarraitzalerik sutsuenak “askotan jendeak ez daki zein giro ona egoten den lasterketan, benetan ikusgarria da, guk uste dugu jendeak-gazteak krosaldi bat ikustera joango balira animatuko liratekeela” diote ahobatez gurasoak. “Diziplinatxoa ere eskatzen du beste edozein kirolek bezala baina “kateatuta” uzten zaitu. Dena den nik badut Mutriku taldetxo bat sortuko denaren itxaropena. Ez dakit noiz, agian bi edo hiru urtera, baina ez dut etsi nahi” diosku aitak.

Beraz ekin diezaiozun osasuntsu urte berriari. Badaukagu saltakarako laguna. Zapatilak jantzi eta aurrera!!

Mutrikuko Udal Kiroldegia

- ❖ GIMNASIA
- ❖ AEROBIC
- ❖ STEP
- ❖ BODY PUMP
- ❖ BODY COMBAT
- ❖ BODY BALANCE
- ❖ SPINING
- ❖ JUDO INFANTIL
- ❖ KANTXA
- ❖ ROKODROMOA
- ❖ SAUNA
- ❖ FITNESS GELA...

Anima zaituz!!

Magdalena, 20 z/g
Tel./Fax: (943) 60 31 75
Mutriku

Kirol Berri S.L.

Kultur Taldeak ere



Herri bateko kultur dinamika sarritan neurtzen da kanpotik ekartzen diren talde edo ikuskizunen arabera. Aitzitik, herriko dinamika hori herritarrek sortutakotik neurtu beharko genuke, hau da, Mutrikun mutrikuarrek eta mutrikuarrentzat sortutako dinamika. Eta kultur dinamika hori talde horiei zor diegu, kanpotik ekarritakoei baino gehiago. Gurean, hamarren bat kultur taldek dihardute lanean, eta bertako kideekin hitz egitean honako hauek adierazi dizkigute.

Argazki taldeko Amparorekin hitz eginda, adierazi digu hiruzpalau lagunek eratzten dutela taldea eta laborategiko edo beste zenbait arazo izanez gero taldean biltzen dira laguntzeko. Baina, argazkiak "rally" egunean bakarrik ateratzen dituzte. Orain arte Kultur-Etxean biltzen ziren, baina orain, batzarren bat egin behar badute, liburutegia uzten zaie. Taldean sartu nahi duenak, doan egin dezake, baina laborategiko zerbaite jakin behar da horretarako, materiala oso garestia baita.

Gure Ametsa Dantza Taldeari dagokionez, **Amagoiarekin** hitz eta taldea berrogeita hamar bat umek eta hamar arduradunek eratzten dutela esan digu. Zabielen behe aldean dagoen lokalean entsaiatzen dute astegunetan. Norbaitek taldean sartu nahi izanez gero, beraiekin hitz egitea besterik ez du.

Akelarre Antzerki taldeko arduraduna **Marisa** dugu. Taldea, ehun bat lagunek eratzten dute eta taldetan banaturik daude adinaren arabera. Guztira, hiru talde: txikiak, sei eta hamar urte bitartekoak; bigarren taldea, hamalau edo hamabost urte arterainokoak eta azkenik, hemezortzi urte bitartekoak. Egañaneko Txaletean entsaiatzen dute eta nahiz eta inguruan obretan aritu, entsaioak iluntzean direnez, ordurako ez da inor egotenen lanean.

Goizeko Izarra Antzerki Taldearen berri izateko, **Arantza "Oikina"** rekin egon naiz eta zera adierazi digu: Hamabost lagunek osatzen dute taldea; batzuk antzeztzen eta besteak hauei laguntzen. Baina inork apuntatu nahi izanez gero, Arantzarekin berarekin edo Mila "fruteriakin" hitz egitea besterik ez du. Entsaioak, emanaldiak prestatzeko egiten dituzte, normalean astean bi edo hiru egunetan eta, Akelarre Antzerki taldeakoak bezala, Egañaneko Txaletean.

Azaroan eta Abenduan ikusi ahal izan ditugu beren emanaldiak baina orain oporretan daude eta ondoren etor daitezkeen proiektuei begira.

Anaiarte Biltokia ere bada Mutrikun eta bertako bazkide batekin hitz egiten aritu naiz. Talde hau 630 bazkidek osatzen dute eta bertan sartzeko hainbat ezaugarri behar dira: jubilatua izatea, 65 urte baino gehiago izatea edo minusbaliaren bat izatea; bikotekidea ere bazkide izatera pasatzen da nahiz eta berak ezaugarri hauek bete ez.

Urtean hainbat ekitaldi egoten dira: egun pasako sei bidaia, hamabost eguneko bidaia bat, sei konferentzia eta mendi irteerak Mutriku inguruetan. Gainera, abesbatza dute eta tabernako edariak ere merkeagoak izaten zaizkie. Eta honetarako, zazpi euro ordaindu behar izaten dira urtean.

Arte Eskolako irakasle den **Xirirekin** egonda, aurtan iaz baino jende gutxiago apuntatu dela dio: guztira, hogeita hamarren bat lagun. Bi matrikula mota daude: bi edo hiru hilabeteko ikastaro bat egiteko, 12 euro ordainduta, eta urte guztikoa, 18 euro ordain-

duta. Gainera, urte guztikoa eginez gero, bertako edozein material erabiltzeko eskubidea dago. Apuntatu ahal izateko, ez da inolako ezaugarririk behar, gogoia izatea nahikoa da. Matrikulatzeko epe bat egoten da, materialaren zenbatekoa kalkulatzeko, baina hala ere, norbaitek orain apuntatu nahi izanez gero ere badu aukera.

Esan beharra dago aurten gehien gustatu den ikastaroa "tapiz artistikoa" izan dela. Bazkaldu ondoren, talde bat biltzen da eta hasieran bi hilabeterako ikastaroa zena, urte osorako luzatzekotan daude. Garrantzitsuena da ambiente oso onean egoten direla ikasten.

Bertso Eskolako Xabirekin hitz egin dugu eta bi taldetan banaturik daudela esan digu: gazteen taldean sei lagun direla eta helduagoenean (hogei urtetik gorakoak) beste sei. Maisu lanetan Mikel Aizpurua aritzen da eta astean bitan biltzen dira: astearte eta ostegunetan. Apuntatu nahi duenak, ez du inolako arazorik, baina komenigarria litzateke, bertan aurkeztu aurretik taldeko norbaiti aditzen ematea jakinean egotearren.

Kalaputxi egiten dugunok ere hortxe gabiltza, hilero-hilero esku artean duzun aldizkariaren inguruan lanean

Musika munduan sartuta, beste lau talde daude gure herrian. Alde bate-tik **Musika Banda** dugu. Bertako zuzendaria **Agustin** da eta taldea, laurogei bat lagunek osatzen dute.

Entsaioak, astean hiru egunetan izaten dituzte: astearte, ostegun eta larunbatetan. Eta bertan sartu nahi duenak, instrumentu bat jotzeaz gain, solfeoko ikasketak ere eginak izan behar ditu. Gaur egun instrumentu batzuk beste irakasle batzuk irakasten dituzte, baina hauekin ikasten dauden guztiek Bandan jotzen bukatzen dute.

Madalen abesbatza ere badugu eta bertako zuzendaria **Marijuli** da. Abesbatza 40 gaztetxok osatzen dute (bi mutil bakarrik) eta bertara joaten dena, nahi duelako joaten da. Solfeoko bigarren mailatik aurrera ez baita derrigorrezko bertan abestea eta solfeoan ari ez den edonor ere joan daiteke bertara.

Hauen entsaioak, astean bitan izaten dira. Hiru ahotsetara abesten dute-nez, egun batean, ahots bakoitzak ordu erdiko entsaioa izaten du, eta bigarren egunean, entsaio orokorra izaten dute.

Akordeoi Taldea Marijulik berak zuzentzen du. Talde honetan, hamahiru musikari daude bertan, guztiak mutrikuarrak. Entsaioak, kontzertu bat dutenean egiten dituzte, ondo prestatu ahal izateko. Baina bestela ez dituzte entsaioak egiten, kideak helduak izanda bakoitzak bere lana izaten baitu.

Mutrikun bada rock arloko musika zabaltzeko sorturiko taldea: **Mutrikuko Rock Taldeen Kolektiboa (MRK)**. Bertako kide batekin hitz eginda, esan digu talde honek rock kontzertuak antolatzen dituela, baina ez hori bakarrik, norbaitek instrumenturen bat jotzen badu edota rock talderen bat eratua izanez gero, beraiekin harremanetan jar daitekeela.

Orain arte, Lau Mono, Aiumeen Basoa, In Memoriam, Khronos, Aitor Osa eta Enekoitz aritzen ziren. Toxun entsaiatzen zuten eta orain eraikina bota egin dute. Lau Mono eta Aiumeen Basoa taldekoek, Berritxun hartu dute lokal bat entsaiatu ahal izateko. Baina gainontzeko musikariak, lokalik gabe geratu dira. Hala ere, lokal baten bila dabilta beren entsaioak aurrera eramanez ahal izateko.

Mutrikun ez do ize! esaten duenari lasai esan ahalko zaio kultura arloan gure herrian eskaintza zabala dagoela, argi geratu den moduan. Talde horiek guztiek ikutzen dituzten gaietako batean interesa duenak ez dezala esan aukerarik ez duenik. Partaidetza zenbat eta zabalagoa izan, produkzioa hainbat eta aberasgarriagoa eta ederragoa izango da. Talde guztiak daude jende eta batez ere ideia berrien zain. Animo!

Eduarne Burgaña



badira Mutrikun...

Orkatz Gallastegi Sudupe-ren Testigantza

(Paule Sodupe Mutrikuarraren semea)

**Orkatzek urriaren 24an er-
tzantzak atxilotuz geroztik kontatu
dizkigunak:**

"Kolpeak Arkauten hasi ziren, sartu orduko atzetik, eskuak atzean loturik neramatzala, bultzatu ninduten eta hormaren kontra matrailezurra jo nuen. Hor hasi ziren, burua ileetatik hartu eta hormaren kontra jotzen; ostikadak eman zizkidaten gorputz osoan; ukabilkadak ere, gorputz osoan; telefono-listinarekin jo zidaten, buruan batez ere. Lau ziren, eurentariko bat kaputxarekin. Kolpeak ziegana eta galdeketa gelan jaso nituen. Torturatzaile profesionalak ziren. Anaiaren ahotsa entzun nuen, garrasika. Anaia eta ama euren zeuzkatela eta haiek ere berdina jasoko zutela zioten. Anaiaren atxilotze agindua erakutsi zidaten, sinatuta. (Eta zuk sinistu zenuen han zeukatela? Bai. Bere ahotsa entzun nuen). Sendiari buruzko adierazpen lizunak egin zituzten. Sarritan. Ziegana bakarrik uzten nindutenean posizio jakin batean egon behar nuen eta eurek begiratzerakoan guztiz lehertuta lurrean botata aurkitzen nindutenean altxatzen ninduten eta hormaren kontra botatz esnarazten ninduten. Konortea sarritan galdu nuen. Ez dut gogoratzeko zenbatetan. Askotan. Urez suspertzen ninduten. *Nik* ez nuen jan eta edan nahi izan drogatu ez nezaten, halere, eurek ni suspertzen saiatzeko ura eman, hobe esanda, ura sartu zidaten ahora. Ez dakit droga uretan ala hortzetan igurtzitako zeozer horretan sartu zidaten (batzuetan ahoa indarrez zabaltzen zidaten). Aluzinazioak izan nituen. Ziegako horma zurietan irudiak erliebean ateratzen ziren (aurpegiak, gurdiak eta beste-lako irudiak). Hormaren kolorekoak ziren baina kanporantz ateratzen ziren. Begiak ixten nituen irudiak desagertzen eta ez, ez ziren desagertzen, aldatu egiten ziren, beste irudi batzuk agertuz. Tar-



teka torturatzaileetako bat hitz egitera zetorren eta *nik* hitz egiten nuen. Asko hitz egiten nuen denbora hori luzatuz gero, jipoiak atzeratuko lirakeelako. Ez, ez zuten hitz tartea behar beste luzatzen, berehala "ya llevamos mucho tiempo hablando" eta danba! ukabilkadak eta hormaren kontra. Eskuak atzean lotuta nituela, belau-niko eta sudurra lurraren kontra neukala, arropa asko jarri zidaten burua estaliz. Itotzen nengoen. Itolarrian burua altxatzen nuenean berriro jipoitzen ninduten. Eta berriro sudurra lurraren kontra eta arropak buruan, aierik gabe, itotzen. Izerdi-patsetan nengoen. Lau egun luzetan ez zidaten lorik egiten utzi. Bakarrik uzten nindutenean berriro posizio jakin batean. Ezin nuen gehiago jasan. Eta erortzean berriro jipoiak. Buruan pistola hotz bat jarriz mehatxatu ninduten. Eurek nahi zuten papera sinatu nuen, ez dakit zer zen. Baketan utziko nindutela pentsatu nuen. Baina ez. Berriro jipoitu ninduten. Hiru paper sinatu nituen, ez dakit zer ziren".

Arkautetik Madrilera eramanean zuten astelehenean, eta ez di-

gu bidai horri buruzko zer adierazi. "Audiencia Nacional"-ean torturatutela adierazi zion epaileari eta hark aipatutako akusazioak ukatu zituen. "Audiencia"ko kalabozoan amak eta anaiak ikusi zutenean herren zebilen eta aztoratuta zegoen. "Oso gogorra izan da. Oso gogorra. Asko jo naute. Eta konortea sarritan galdu dut".

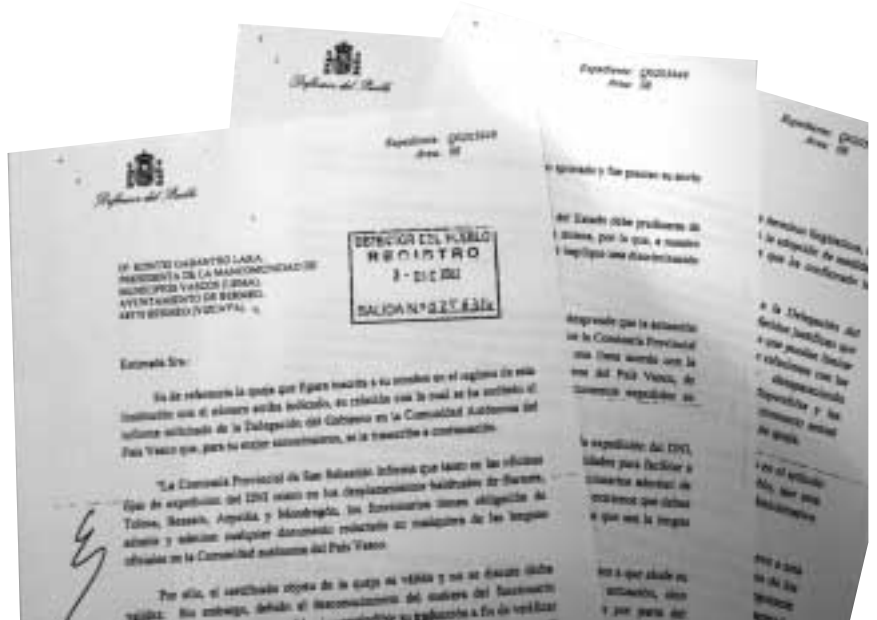
Handik Soto del Realeko espetxean sartu zuten. "24 orduak ziega batetik atera gabe. Bigarren egunean ziega berean preso sozial bat sartu zuten. Eta handik ateratzeko eskatu nuen. Ez zidaten jaramonik egin. Handik ateratzeko, enfermeriara behintzat, gose eta egarri greba egiteari ekin nion. Oste-guna, ostirala eta larunbata. Larunbatean oso oso ahul nengoen. Arratsaldeko 8etan Alcaláa eramanean ninduten. hemen 12 euskal preso politiko gaude gazteen modulan".

Atxiloketa unetik 18 egun pasatuta, bisitan (azaroak 10ean) ondorio hauek dituela adierazi zigun:

"Ez daukat beltzunerik gorputzean. Buruaren atzealdean koskor handia dut. Garondoan izugarrizko mina dut, ezin dut iraun posizio berean, oso denbora laburrean mina jasangaitza egiten zaidalako. Belauna oso minduta dut. Oinak handituta eta gorrituta ditut, holan komisaldegian jartzen hasi ziren eta oraindik holan diraute. Ezin dut lorik hartu. Edozein zarata txikik izugarrizko ikara eragiten dit eta ezin naiz lokartu. Burura datokit komisaldegian jasandakoak. Baina hau ez da gaez soilik gertatzen, egun osoan daukat buruan jira-biraka torturatzaileen aurpegiak eta haien eskuetan jasandakoak".

**Mutrikuko
Torturaren Aurkako
Lagunak**

EUSKARA HUTSEZKO AGIRIAK ONARGARRIAK DIRA EDONON



Euskaldunok edonon euskaraz jarduteko aukera aurreikusten du legeak, gizalegeak lehenik eta behin eta paperean jasotako legeak gero. Hala ere, salatzekoa izan behar da oraindik ere euskaldunari ate asko ixtea bere hizkuntzan jardunda. Horrelakoxe zerbait gertatu zitzaion Tolosaldeko euskaldun bati.

Espaniar nortasun agiria herritzera joanda, eskatzen zitzaizkion

agiriak euskara hutsez eraman zituen eta bulegoko funtzionarioak ezetz, paper haiek ez zutela balio berak ez baitzuen ulertzen zer zioten. Herri-tarra abokatuarekin batera hurbildu zen bulegora eta gauzak are okerra-go jarri ziren

Asuntuak hartu zuen itxura ikusita, herritarrak UEMara jo eta mankomunitateko arduradunek auzia EAeko arartekoarengana eramatea erabaki zuten. Honek estatuko administrazioaren konpetentziarik ez duenez, Espainiako arateko Enrique Mugika Herzogengana jo zen.

Estatuko ordezkariak hizkuntza kontuetan erakutsi ohi duten jarra-rik ikusita, egia esan, ez zen gauza handirik espero baina legea hor zego-enez...

2002ko abenduaren hasieran Espainiako arartekoaren erantzuna jaso zen, poztekoa gainera. Izan ere, Tolosako DNI bulegoan gertatutako auziaren segimendua egin ostean, aratekoak egiten dituen balorapenak guztiz aldekoak dira, zalantza izpirik gabe.

Hasteko, funtzionarioek Erkidego Autonomoko hizkuntza koofizia-letako edozeinetan idatzita dauden agiriak onartu behar dituztela dio eta, beraz, kexuaren iturri izan zen ziurtagiria guztiz balioduna dela onar-tzen du.

Hala ere, hitz antzuak ere erabiltzen ditu administrazioaren defen-tsan eta horrelako prozesuek denbora bat behar dutela esanten du. Urte-tan eta urtetan entzuten ohituta gauden aitzakiak. Baina, hori esan ondo-ren, prozesuak amaituta beharko lukeela aitortzen duela ematen du honakoa adierazten duenean: "(...) sin que parezca aceptable que en el momento actual subsistan aún dificultades como la mencionada por Vd. En su escrito de queja."

Ez genekien ezer ez digu argitu Espainiako arateko jaunak, baina, behintzat, poztu egin gaitzake espainiar erakundeek euskarari zor zaion errespetua aitortzea eta gure hizkuntzak duen balioa ematea. Aurreran-tzean, geuk ere egin ditzagun ahaleginak gure hizkuntza nonnahi eta edozertarako erabiltzen, geure eskubidea da-eta, geure hizkuntza da-eta.



Jauja

berriz ere martxan

Gaur egun guraso garen askok eta askok ezagutu genuen *Jauja* gure haurtzaro edo gaztaroan. Luzaroan erdi ahaztuta egon ondoren, zorteko gaude eta gure seme-alabek ere izango dute hemendik aurrera eurentzako txoko aproposa!

Gabonetarako zabaldu zuten *Jaujako* lokala. Zeharo berrituta eta beharrezko gauza guztiekin hornituta dago.

Herriko guraso talde batek ilusio handiz ekin zion lokala berritu eta zabaltzeko lanari. Horretarako, baina, Parrokiak utzi du etxea eta bere gain hartu ditu gastu guztiak.

Urte osoko larunbat eta igande arratsaldetan daukazue zabalik, udan izan ezik, jakina! Udan izaten da bestela ere denbora non pasatua! Gero, gainera, aurtengo Gabonetan egin duten bezalaxe, Aste Santuko opor garaian ere arratsaldero egongo da zabalik.

Ordutegiari dagokionez, lauretatik bederatzietara zabaltzen dute. Zortzi urtetik aurrerakoentzat da eta txikiagoak ezingo dira bakarrik joan. Umeek askatasun osoz aukeratzen dute zertan jolastu nahi duten, zenbat denboran eta norekin eta, tarteka, Samikoilako parkera joan-etorriren bat ere egiten dute... Dena den, zer gerta ere, beti egoten da bertan guraso edo arduradunen bat.

Zer aurkituko duzuen *Jaujan*? Ba, adin guztietarako mahai jolasak, bingoa, dardoak, eskulanetarako paper, margo eta osterantzekoak, telebista eta bideoa (bertako zein etxetik eramandako pelikulak ikusteko), musika entzuteko ekipoa (bertan daude zenbait CD, baina nahi duenak etxetik ere eraman dezake bere gustuko taldearen konpaktoa) goxokiak,,, eta haur eta gazte txoak bildu eta elkarrekin jolasteko txoko atsegina, zalantzarik gabe!





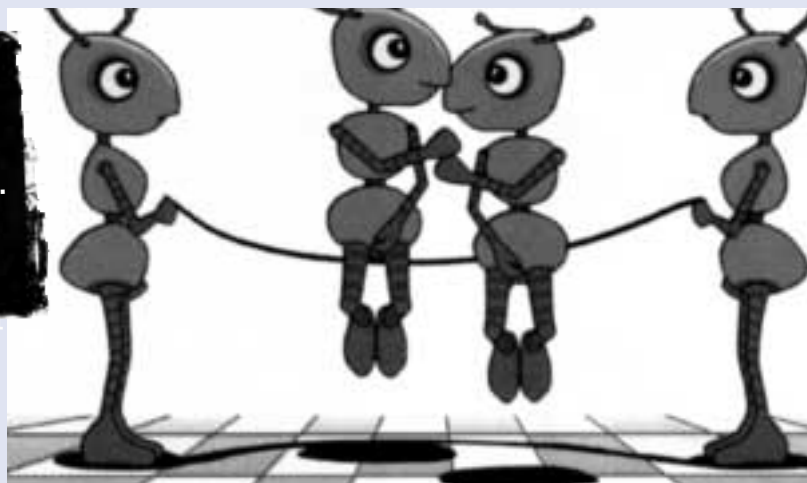
Soka saltuan

Urtarril hotza, neguaren bihotza... horregatik hilabete honetarako bertzeko erabil dezakegun jolas bat ekarri dugu. Urtea osasuntsu hasteko soka-saltoan aritzea proposatzen dizuegu *Bat eta Bi* jolasarekin.

Soka salto jolas batzuetan elkarriketak antzezten dira. Hemen agertzen den jolasean horietako elkarriketa bat antzezten da: bi lagun topatu dira, eskua ematean, ea ongi dauden galdetu dute eta azkenik elkar agurtu dute. Egun, honelako beste zenbait jolas ezagunak dira euskaraz: SALTOKA, AITITA ETA AMAMA...

ADINA: 6 urtetik aurrera
MATERIALA: soka bat
JOKALARI KOPURUA: gutxienez 4, hobe gehiago.

ABESTIA: BAT ETA BI
 ONGI AGUR



NOLA JOLASTU

Bi pertsonak sokari goraka eragiten dioten bitartean, besteak ilara batean itxaroten dute. Abestia behin eta berriro errepikatuz saltoka ibiliko dira honela:

- * Bat = lehenengo pertsona sartuko da
- * eta bi = bigarren bat sartuko da lehenengoa bertan dagoelarik
- * ongi = saltoka ari diren biek elkarri eskua emango diote
- * agur = lehenengo sartu dena sokatik irtengo da

Ondoren abestia berriro errepikatuko da ilaran dauden guztiak pasa arte.



DEBABE Udal Euskaltegien Mankomunitatea

MATRIKULA ZABALIK

Euskalduntze eta EGA
 Hizkuntza eskakizunak:

Administrazioa

Hezkuntza

Ikastaro bereziak:

Ikastetxe, lantegi eta taldeentzat

Prezio bereziak ikasle, langabetu, jubilatu eta gurasoentzat

Zorion agurrak



LURDES

Bigarren urtia berri-berri dezula, soberako goxokiak gorde denon artian jateko.

Zorionak berriz Leire eta Enekoren partez eta etxeko guztixen partez eta animo! Hirugarrenaren bila!



RAMONITA

Zorionak zure etxekoan partez, hilan 4an urtebetetzea duzulako. Ondo-ondo

pasatu.



UNAI B.

Urtarrilaren 23an 20 urte betetzen dituzunez, zorionak. Sasoia ez dakazu makala

ta aprobetxau!



OIHANA

(I)Kudrilako zaharrenai Zorionak. Matxo haundi bat danon partez, baina etortzen

zeanian masajetxo bat bakoitzai.

(II)Zer pentsatzen zenuen, urruti zeundelako ez ginela zutaz gogoratuko zure urtebetetzean? Merezi duzun bezain ondo pasa dezazula, bi muxu bihotz-bihotzez eta ea laister hemen ospatzen dugun. Zure gurasoak.



UNAI N.

Zorionak Unai Realak ligia irabaziko duen urtian dozenia bete dezulako. Ama, Iñigo eta Peru.



AMPARO

Urtarrilaren 3an gure amonaren eguna izan zenez, ondo pasatuko zenuela espero

dugu. Muxuak zure biloba Ekain eta Enararen partetik.



HOSTAIZKA

Urtarrilaren 22an 20 urte egiten dituzunez, zorionak. Prefijo aldatu berriarekin ze

gustora?



EGOITZ

Urtarrilaren 25ean gure etxeko mutil jatorrak 15 urte bete ditxu. Zorionak Egoitz eta holaxe segi!

Aita, Ama eta Mikelen partetik musu handi bat.



JOSE

Urtarrilaren 7an zure eguna izan zenez, zorionak osaba eta ekarri pastel asko. Zure iloba

Ekain eta Enara.



AINARA

Zorionak gure señoita haundixari urtarrilaren 12an 13 urte bete zenituelako.

Muxu haundi bat Maider eta etxekoan partez.



RIKARDO

Urtarrilaren 1ean 8 urte bete zenituelako Zorionak eta muxu haundi bat familikoan

partez.



OSKAR

Uretak aurrera doaz, zorionak zure laguntzailearen partez. DYA aurrera doa zure

iniziatibarekin.



ENARA

Gure etxeko printzesarentzat, zure lehenengo urtebetetzean ZORIONAK eta muxu handi bat

aiton-amona eta osaba-izeben izenean.



MAIDER

Gure etxeko "ganberrari" Zorionak, otsailaren 16an 6 urte bete behar dituzulako.

Muxu haundi-haundi bat Ainara eta etxeko guztien partez.



ANUSKA

Berandu zoriontzea inoiz zoriontzea baino hobe denez, Zorionak zure

pisukide eta kudrilakoen partez. Matxo bat.



MIKEL

Zorionak otsailaren 3an 6 urte haundi egingo dituzulako. Ondo pasatu zure

Norbaiti sorpresatxoa eman nahi badiozu, bidali argazki bat eta esateko duzun mezua

Kalaputxira



EDURNE

Urtarrilaren 8an 15 urte bete zituen neska zoruantzako bi muxu zure kudrilako

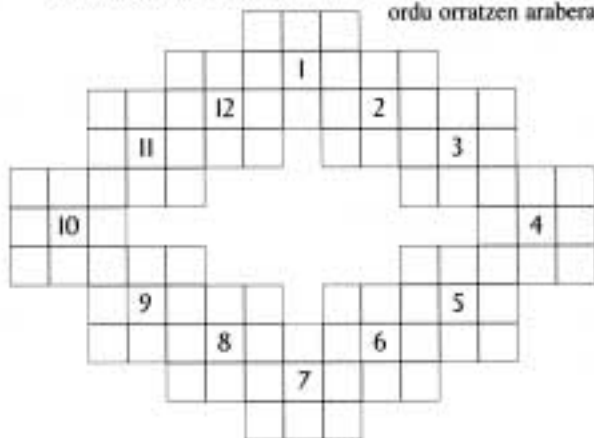
lagunen partez. ZORIONAK!

8ko txikian

8ko txikian

8ko txikian

Erantzun guztiak zortzi letrakoak dira eta zenbaki bakoitzaren inguruan kokatu behar dira. Hitzak ordu orratzen arabera bideratu behar dira, beti ere zenbakiaren gaineko lauki txikitik abiatuta.



- 1.- Eraikuntza materiala
- 2.- Zinea egiten duena
- 3.- Barkazio
- 4.- Haurrentzako oheak
- 5.- Sortalde
- 6.- Fedea duena
- 7.- Txingurriak
- 8.- Intsektu mota
- 9.- Talka, kolpea
- 10.- Okela saltzeko denda
- 11.- Garondo
- 12.- Sustatzearen ondorio

Erantzuna:

1. Igetzua 2. Zingie
3. Barkamen 4. Sehaskak
5. Eklaldea 6. Fededuna
7. Inurriak 8. Arkakuso
9. Kroskada 10. Harategi
11. Lepagain 12. Ustapen



TEODORONIAN,
Pedro Manuel Olaberen despedida egunian.

Goian: Eusebio Alonso eta Joakin Mari

Ezkerretik hasitxa: Teodoro, Monagilo, Antonio, Juan, Motriko, Jazinto, Jose Agustin, Juan Mari, German, Otxenta, Pedro Katxo, Benito, Lasarte, Jose, Horaxio, Pedro Manuel Olabe eta Juan Dontzua.

German Arrizabalagak utzitxako argazkixa



BUZUA

Jesus Mari Basterretxea "Buzua"
eta Jose "Lekeitxiarra".

Etxean duzun argazki zahar hori
herri osoari erakutsi nahi badiozu...

KALAPUTXIn erakutsi!

Jarri gurekin harremanetan

Tel. 943 60 34 68 • e-posta: kalaputxi@topagunea.com



IÑIGOBELÉN
konde 3 - ifnoa. 943603701

argazki larrik
erretoko digitala
diseinu grafiko
totokopiak: zuribeltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

urtarrila-otsaila

Kalaputxi, 14. zkia

URTARRILAK 31, baixakua

Helduentzako pelikula emanaldia:
"El señor de los anillos", gaueko 22:30etan Kultur Etxean.

OTSAILAK 1, zapatua

Santa Eskea
herriko baserri-auzo eta kaleetan zehar, Bertso Eskolak antolatuta.

OTSAILAK 2, domekia

Haur eta gaztetxoentzako pelikula emanaldia:
"Lilo eta Stitch", arratsaldeko 4:30etan Kultur Etxean.

OTSAILAK 3, astelehena

"Ihauteriak" izeneko erakusketa zabalduko da otsailaren 23 arte, Kultur Etxeko erakusketa aretoan.

OTSAILAK 9, domekia

- Umeentzako mendi irteera: Garraigorta-Gorbeialde. Burumendi M.T: antolatuta.
- Haur eta gaztetxoentzako pelikula emanaldia: "El abuelo está loco", arratsaldeko 4:30etan Kultur Etxean.

OTSAILAK 16, domekia

Haur eta gaztetxoentzako pelikula emanaldia:
"101 dalmatas mas vivos que nunca", arratsaldeko 4:30etan Kultur Etxean.

OTSAILAK 17, astelehena

Ihauterietako tailerren hasiera:
txorimaloak, makilaia...

OTSAILAK 21, baixakua

Mus txapelketa azkarra
gaueko 22:00etatik aurrera Bar Puerton.

OTSAILAK 23, domekia

Haur eta gaztetxoentzako pelikula emanaldia:
"El emperador y sus locuras", arratsaldeko 4:30etan Kultur Etxean.

OTSAILAK 28, baixakua

Helduentzako pelikula emanaldia:
"Shakespeare in love", gaueko 22:30etan Kultur Etxean



Mutrikuko Elkarte guztiok
hementxe duzue txokoa
antolatzen duzen edozein
ekitaldi iragartzeko.
Jarri harremanetan
KALAPUTXIrekin.

Inter Studio
Olatz Arregi

PROIEKTUAK
- DENDAK
- ETXEBIZITZAK
- ENPRESAK

PLANUAK
ERAKUSLEIHOAK

Portu Kale 11, B
20630 MUTRIKU
Tel.: 943603173 / 656770398
E-mail: interstudi @ euskalnet.net

MATRÍCULA EPEA ZABALIK

2003-2004

SAN MIGUEL IKASTETXEA

Haurtzaindegia
Haur Hezkuntza
Lehen Hezkuntza

Otsailaren 3tik 14 ra

OPEL 

Txirritxa Autoak



**HIL HONETAKO
ESKAINZA**

2003 URTEAN ERE
ESKAINZA EDERRAK
IZANGO DITUZU ZAIN
GURE TAILERRETAN

HURBILEKO TRATUA ETA KALITATEZKO ZERBITZUA

Helbideak: Gardotza Pol. Ind., z/g
Mijoa Pol. Ind., z/g

48710 BERRIATUA
20830 MUTRIKU

Tel. 94 683 26 00
Tel. 943 60 41 28

Egin zure publizitatea

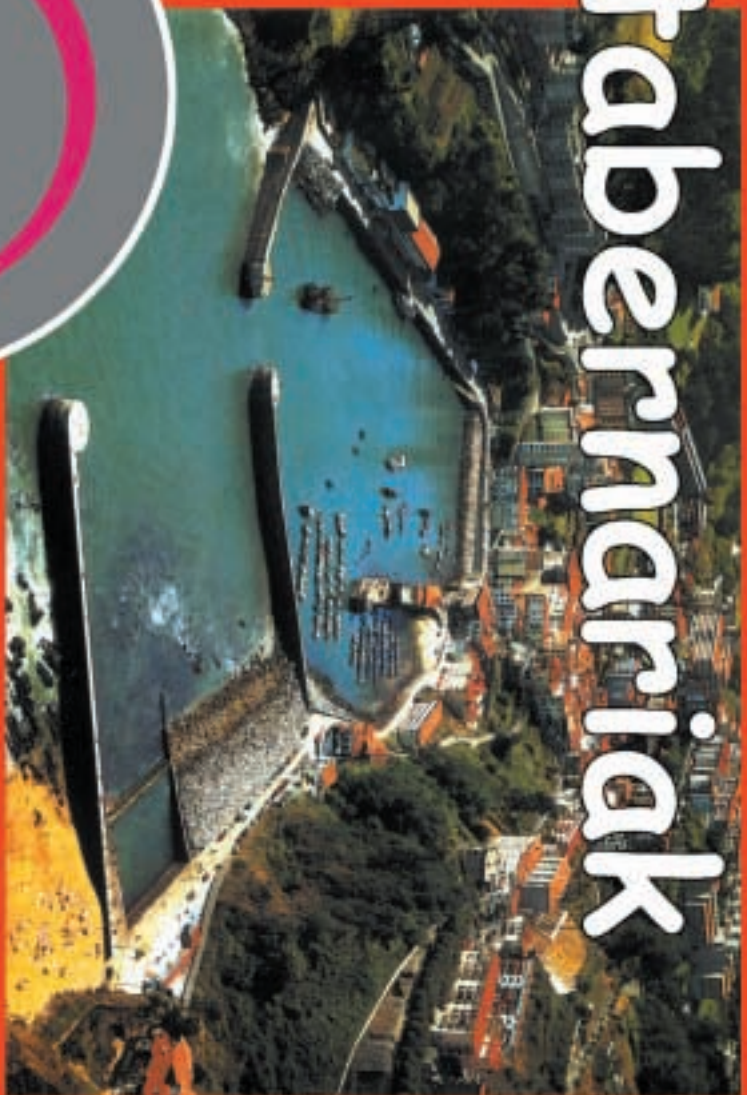
Kalaputxi

herri aldizkarian

zure mezua mutrikuar guztiek jasoko
dute, hilabetero, zuzen-zuzenean.

Erdiko kale, 4 - behea 943 60 34 68

muttrikuko tabernariak



FRONTOI TABERNA
BADI BODEGOIA

GALDONA

TXOKO ● AHORBA

LORETXU ● ESPARBELA ● TIRA-BIRA ● ATILATXO

KAI JATETXEA ● BATZOKI

JARRI-TOKI JATETXEA

KARDALA
MIJOA JATETXEA
ZELAIETA JATETXEA
KALBAIXO JATETXEA
GOITIKBEHERA

ARANZUBI ● ZUBIARAM

SAN JUAN JATETXEA

KOFRADI ZAHAR ● ZUBIXA